

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ เสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างมีคุณธรรม ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ให้มีความมั่นคงทางสังคม และเศรษฐกิจ เป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์และสุนทรียภาพซึ่งบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่ คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ 2546ก, หน้า 1)

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะ ทุกด้านกล่าวคือ ทักษะในการฟัง พูด อ่านและเขียน (4 ด้าน) ซึ่งจำเป็นต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ไว้ 5 สาระได้แก่ สาระที่ 1 : การอ่าน สาระที่ 2 : การเขียน สาระที่ 3 : การฟัง และการพูด สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานผู้เรียนไว้ต่อเนื้อหทั้ง 12 ปีนั้น สาระการอ่านถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแสวงหาความรู้และค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคสมัยที่ข้อมูลข่าวสารความรู้สมัยใหม่ ตลอดจนเทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ ได้แผ่ขยายกว้างขวางอย่างไม่มียขอบเขตจำกัด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารนั้นด้วยการอ่าน ซึ่งการอ่านนั้นนอกจากจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและค่านิยมต่างๆ แล้วยังช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปลูกฝังและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีความสามารถทางการอ่านรวมทั้งส่งเสริมผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการอ่าน เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญและเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ต่างๆ ซึ่ง บันลือ พฤกษ์วัน (2538, หน้า 26) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสะกดคำ

ว่า การสอนอ่านสะกดคำเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะเสริมสร้างทักษะทางภาษาได้ดี หากเริ่มสอนอ่านสะกดคำอย่างถูกวิธีย่อมช่วยให้การเขียนถูกต้อง เป็นประโยชน์ในการสื่อสารได้อย่างกว้างขวางสอดคล้องกับ วรณี โสมประยูร (2539, หน้า 156) กล่าวว่า การสะกดคำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการเขียนเพราะเด็กรู้จักการอ่านสะกดคำถูกต้อง จึงจะสามารถอ่านเขียนเป็นประโยคได้ ถ้าเด็กสะกดคำไม่ได้ เด็กจะไม่สามารถเข้าใจเรื่อง ไม่สามารถแสดงให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเอง กล่าวคือสื่อสารไม่ได้นั่นเองสอดคล้องกับรายงานการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (2550, หน้า 21) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สมรรถภาพด้านการอ่านมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือการอ่าน ร้อยละ 48.48 และพบว่าทักษะด้านการอ่านมีคะแนนต่ำสุด แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีปัญหาด้านการอ่าน ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ เช่น วิธีสอนของครูไม่กระตุ้นให้นักเรียนมีความคิดเห็น ครูมุ่งแต่สอนให้นักเรียนอ่านคนเดียวหรืออ่านพร้อมกันทั้งชั้น เป็นกิจกรรมที่ซ้ำซาก น่าเบื่อหน่าย ทำให้นักเรียนไม่กระตือรือร้นหรือสนุกสนานในการเรียน และครูไม่ได้สอนให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์ และสร้างความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนไม่สามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่านนั้น ครูต้องสร้างบรรยากาศ ตลอดจนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ให้ผู้เรียนมีความสุข อยากรู้ อยากเรียน ไม่เบื่อ เรียนปนเล่น มีความแม่นยำในการอ่าน ซึ่งเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานที่ดีในการอ่านสะกดคำต่อไป

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีนิสัยใฝ่เรียน ใฝ่รู้ เรียนรู้ด้วยความสุข ครูผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาสื่อการเรียนรู้อันจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และเห็นความสำคัญของการอ่านที่เป็นทักษะที่สำคัญในชีวิตประจำวันและนำไปใช้กับการแสวงหาความรู้ให้กับตัวเองโดยที่ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2548, หน้า 58) ได้ให้สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้มีนิสัยรักการอ่านด้วยการเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน เช่นการนำการเล่นของเด็กไทยในห้องถิ่นมาให้ผู้เรียนได้ศึกษาอย่างลึกซึ้ง จะเป็นอีกวิธีหนึ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การอ่านจากวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มาจากการละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยซึ่งในปัจจุบันนี้วันจะเลือนหายไป

สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์, และคนอื่นๆ (2543, หน้า 5) กล่าวว่า การเล่นเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งจะสามารถแสดงให้เราถึงประวัติศาสตร์แนวความคิดและค่านิยมในวัฒนธรรมนั้นๆ ได้ การเล่นเป็นส่วนสำคัญและมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเจริญเติบโตทางร่างกายและพัฒนาการทางด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคมของเด็ก ในขณะที่เล่นเด็กจะรู้สึกเป็นอิสระ สนุกสนาน อารมณ์เบิกบาน พร้อมๆ กันนั้นเด็กจะได้พัฒนาด้านสติปัญญาการรับรู้ ความคิดรวบยอด ความจำ การคาดคะเน วิธีการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความคิดจินตนาการ วินัย ความรักหมู่คณะ ความซื่อสัตย์ ความรู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวมและการยอมรับความ

คิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้พัฒนาการต่างๆ ของเด็กเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์ (สุภักดิ์ อนุกุล, 2545, คำนำ) กล่าวว่า การละเล่นของเด็กไทย มีประวัติและเรื่องราวมายาวนาน เป็น การแสดงออกที่แฝงไว้ซึ่งความสนุกสนาน ก่อให้ผู้เล่นมีไหวพริบลับไว ไม่มีพิธีการที่ซับซ้อน แต่คงไว้ด้วยเอกลักษณ์ที่บริสุทธิ์แจ่มใสของท้องถิ่นอย่างสมบูรณ์ ซึ่งการละเล่นพื้นบ้านของ เด็กไทยภาคกลางแต่ละชนิดนั้นนอกจากจะให้ความสนุกสนานแล้วยังเป็นการเสริมสร้าง พัฒนาการด้านต่างๆ ประกอบด้วยร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ รวมทั้งสรรค์สร้างสันถนาการ อีกทั้งเป็นสื่อการสอนให้ผู้เล่นได้เรียนรู้ธรรมชาติรอบๆ ตัวอีกด้วย ดังที่ ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2545, หน้า 24) กล่าวว่า ถ้าเด็กมีโอกาสเล่นทั้งสมมุติและเล่นแบบโบราณ เช่น มอญซ่อนผ้า หรือได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองล้วนมีผลต่อการพัฒนาโดยประสาทและจุดเชื่อมโยงประสาทที่ เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิต ซึ่งมีประโยชน์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะสามารถ แก้ปัญหาชีวิตเองได้ สอดคล้องกับ อริยัญญา กุฎจอมศรี (2546, หน้า 3) กล่าวว่า การละเล่นมี ความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก เพราะการเล่นช่วยส่งเสริมความสามารถด้านต่างๆ ให้กับ เด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการ แก้ปัญหาทักษะทางภาษา

นอกจากนั้นตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่สนับสนุนให้บุคลากรในชุมชนและใน สถานศึกษาร่วมมือกันนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่าง เต็มศักยภาพ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กล่าวถึงการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา ดังนั้น มาตราที่ 7 มุ่งปลูกฝังและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น มาตราที่ 23 (ข้อ 3) ให้จัดการศึกษา ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาตราที่ 29 ให้สถานศึกษารู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ซึ่งเป้าหมายหลักของการ ปฏิรูปการศึกษา ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 คือ มาตราที่ 6 ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากความสำคัญ ดังกล่าวและประกอบกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้นำการละเล่นของเด็กไทยมาไว้ในสาระที่ 4 มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติทางภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และสาระที่ 5 มาตรฐาน ท 5.1 : รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ สามารถ ร้องบทร้องเล่นหรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านและบทกล่อมเด็กในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 45-53)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำกิจกรรมการละเล่นของเด็กไทย ภาคกลางมาเป็นสื่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านสะกดคำ การอ่าน

เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาทุกภาษาทั้งในการเรียนระดับพื้นฐานและในระดับที่สูงขึ้น ในการเรียนระดับพื้นฐานจะเน้นในด้านการอ่านการเขียนได้ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา อันได้แก่ หลักการอ่านสะกดคำ ไตรยางศ์ การผันเสียงวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ อักษรนำ เป็นต้น ในการสอนหลักเกณฑ์ทางภาษาไทยให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นระดับพื้นฐาน ครูต้องใช้เทคนิคการสอนหลากหลาย สอดแทรกหลักวิธีสอนอ่าน สอนเขียน อย่างกลมกลืน (กรมวิชาการ, 2546ก, หน้า 133)

ดังนั้นในการสอนอ่านแก่นักเรียนที่เริ่มเรียนอ่าน ควรเริ่มด้วยการอ่านสะกดคำซึ่งเป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นมาก การนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และเสียงตัวสะกดมาประสมเสียงกันทำให้ออกเสียงเป็นคำ บางครั้งเรียกรวมกันว่า การแจกลูกสะกดคำ เพราะในการสอนแจกลูก การสะกดคำจะดำเนินไปด้วยอย่างกลมกลืน เป็นการส่งเสริมความสามารถในการอ่านสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นขั้นที่เริ่มเรียนการอ่าน ต้องอ่านให้ได้ ถ้านักเรียนอ่านไม่ได้เพราะจำสระ พยัญชนะไม่ได้ และคิดว่าการอ่านเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ จะทำให้นักเรียนไม่ยอมอ่าน อัจฉรา ชิวพันธ์ (2550, คำนำ) สรุปว่า การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยได้อย่างมีคุณค่า ให้ผู้เรียนได้เรียนปนเล่นอย่างสนุกสนาน เพลิดเพลินได้พัฒนาทั้งความคิดและทักษะทางภาษาจนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นเมื่ออ่านไม่ได้ก็จะส่งผลถึงการเขียน คือเขียนไม่ถูก สิ่งเหล่านี้จะสะสมมากขึ้น เมื่อเรียนชั้นต่อ ๆ ไปจึงปรากฏว่านักเรียนปกติที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนยังอ่านเขียนไม่คล่อง นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บางคนมีปัญหาเรื่องความเข้าใจการอ่าน และความอ่อนด้อยเรื่องการเขียน หรือผู้จบระดับอุดมศึกษา ความสามารถทางภาษายังไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติงานคนไทยจำนวนไม่น้อยไม่ตระหนักในคุณค่าภาษาไทย มีผู้สนใจเรียนรู้ภาษาไทยให้ลึกซึ้งและแตกฉานน้อยมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ม.ป.ป., หน้า 3-4)

จากเหตุผลดังกล่าวเมื่อประชาชนในประเทศอ่านหนังสือไม่ออก ไม่รักการอ่านก็จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม ผู้วิจัยจึงศึกษาวิธีการอ่านสะกดคำโดยใช้กิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลางมาสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีความสุข สนุกกับการเรียนและไม่เบื่อ ทั้งจะทำให้การฝึกทักษะการอ่านสะกดคำได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว จึงเลือกกิจกรรมการละเล่นของเด็กไทยภาคกลางที่เป็นบทร้อง 5 บท เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เรื่องการอ่านสะกดคำของนักเรียน ทั้งยังช่วยฟื้นฟู อนุรักษ์การละเล่นของเด็กไทยภาคกลาง ให้กลับมาสู่ความนิยมในสังคมไทย เป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่มีคุณค่ายิ่งของไทยไว้ไม่ให้สูญหายและลบเลือนไปจากความเป็นไทย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลางเพื่อพัฒนาการอ่านสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลางระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลางเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำโดยใช้กิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลางอันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการละเล่นเด็กไทยภาคกลางไปพร้อมกับการอ่านสะกดคำ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลางเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสหวิทยาเขตสามชุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 120 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหนองสะเดา อำเภอสามชุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นนักเรียนที่มีภูมิหลัง วัฒนธรรมและพัฒนาการที่ใกล้เคียงกัน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลาง
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ความสามารถในการอ่านสะกดคำ

2.2.2 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเล่นเด็กไทยภาคกลาง

3. เนื้อหา

3.1 สารที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน จากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐานภาษาไทย พ.ศ.2551 สามารถสังเคราะห์ กำหนดขอบเขตของความสามารถในการอ่านสะกดคำ เพื่อเป็นกรอบ แนวทางในการวิจัย คือ

3.1.1 การสะกดคำตามหลักมาตราตัวสะกดแม่ ก กา

3.1.2 ความหมายของคำที่อ่าน

3.2 เนื้อหากิจกรรมการเล่นเด็กไทยภาคกลาง โดยคัดเลือกประเภทที่มีบทร้อง

5 บท ได้แก่

3.2.1 การละเล่น "จ้ำจี้"

จ้ำจี้มะเขือเปราะ กะเทาะหน้าแว่น

พายเรือออกแอ่น กระแท่นตันกุ่ม

สรวงๆหนุ่มๆ อาบน้ำท่าไหน

อาบน้ำท่าวัด เอาแป้งไหนผัด

เอากระจกที่ไหนส่อง เยี่ยมๆ มองๆ

นกขุนทองร้องวู้

3.2.2 การละเล่น "งูกินหาง"

พ่องู แมงูเอ๋ย แมงู เอ๋ย

พ่องู กินน้ำบ่อไหน แมงู กินน้ำบ่อหิน

ลูกลง บินไปก็บินมา (ทำท่าบินด้วย)

พ่องู แมงูเอ๋ย แมงู เอ๋ย

พ่องู กินน้ำบ่อไหน แมงู กินน้ำบ่อทราย

ลูกลง ย้ายไปก็ย้ายมา (ทำท่าย้ายสะโพก)

พ่องู แมงูเอ๋ย แมงู เอ๋ย

พ่องู กินน้ำบ่อไหน แมงู กินน้ำบ่อโคก

ลูกงู	โยกไปก็โยกมา (ทำท่าโยกตัวไปมา)
พ่องู	กินหัวหรือกินหาง
แม่งู	- กินกลางตลอดตัว - กินหัวตลอดหาง - กินหางตลอดหัว
	(เลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง)

3.2.3 การละเล่น "รีรีข้าวสาร"

รีรีข้าวสาร	สองทะนานข้าวเปลือก
เลือกห้องโถง	เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน
คัดข้าวใส่จาน	พานเอาคนข้างหลังไว้

3.2.4 การละเล่น "มอญซ่อนผ้า"

มอญซ่อนผ้า	ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง
ไว้ในโนไว้ในนี้	ฉันจะตีกันเธอ

3.2.5 การละเล่น "ไอ้เข้ไอ้โขง"

ไอ้เข้ไอ้โขง	อยู่โพรงไม้สัก
ไอ้เข้ฟันหัก	กัดคนไม่เข้า

4. ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง จะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ใช้เวลาทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง เริ่มตั้งแต่ทดสอบก่อนเรียน ทดลองสอน จำนวน 20 แผนการจัดการเรียนรู้ และทดสอบหลังเรียน โดยไม่นับรวมเวลาในการทดลอง 20 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลาง หมายถึง การเล่นดั้งเดิมที่นิยมเล่นในห้องถิ่น ของแต่ละจังหวัดภาคกลางของไทย ซึ่งมีวิวัฒนาการมาจากการละเล่นพื้นบ้านในอดีต เล่นกันในชีวิตประจำวัน และในเทศกาลสำคัญต่างๆ ผู้เล่นมีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เป็นการเล่นที่เน้นความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีกฎกติกาต่างๆ ไม่ซับซ้อน มีบทร้องประกอบการเล่น ในขณะที่เล่น เกิดกระบวนการพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงนำกิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลาง เป็นกิจกรรมหลักในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้

ประสิทธิภาพของกิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลาง หมายถึง คุณภาพของกิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลางที่สร้างขึ้น ตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก คือ คำร้อยละของคะแนนที่นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำระหว่างเรียนได้ถูกต้อง

80 ตัวหลัง คือ คำร้อยละของคะแนนที่นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำหลังเรียนได้ถูกต้อง

ตัวสะกด หมายถึง พยัญชนะที่ประกอบอยู่ท้ายสระ และมีเสียงประสมเข้ากับสระ ทำให้เสียงของคำแตกต่างกันตามตัวพยัญชนะที่นำมาประกอบ กรมวิชาการ (2546, หน้า 157) ตัวสะกดที่ตรงตามมาตรา ได้แก่

มาตราแม่ กก ใช้ ก เป็นตัวสะกด

มาตราแม่ กง ใช้ ง เป็นตัวสะกด

มาตราแม่ กต ใช้ ด เป็นตัวสะกด

มาตราแม่ กน ใช้ น เป็นตัวสะกด

มาตราแม่ กม ใช้ ม เป็นตัวสะกด

มาตราแม่ กบ ใช้ บ เป็นตัวสะกด

มาตราแม่ เกย ใช้ ย เป็นตัวสะกด

มาตราแม่ เกอว ใช้ ว เป็นตัวสะกด

ความสามารถในการอ่านสะกดคำ หมายถึง การอ่านคำที่มีพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดมาประสมกันตรงตามมาตราตัวสะกด เป็นคำที่มีความหมายได้ถูกต้อง และรู้ความหมายของคำจากบทหรือการเล่น

ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลาง หมายถึง ความรู้สึกท่าที ความนึกคิด พฤติกรรมที่แสดงออก มีความกระตือรือร้น และความชอบของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลางในลักษณะ ตั้งใจ เต็มใจ เอาใจใส่ มีความสุข ตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ก่อให้เกิดความพึงพอใจซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสหวิทยาเขตสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลางเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านสะกดคำ จากแนวคิด ทฤษฎีของนักการศึกษาหลายๆ ท่าน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช

2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ดังนี้ ฟร็อบเบล (Froebel, อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2550, หน้า 47-48) เชื่อว่าการเล่นเป็นการ
 เรียนที่สำคัญของเด็ก ลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก คือการจัดให้เด็กได้
 เรียนรู้จากธรรมชาติและเป็นไปตามธรรมชาติ ได้แก่ 1) ให้เด็กเล่นอย่างอิสระ 2) ให้เด็กรับ
 ประสบการณ์ตรง 3) ให้เด็กเรียนจากของจริงและประสบการณ์จริง 4) ให้เด็กเรียนรู้จากผลการ
 กระทำของตน เพสตาลอสซี่, และจอห์น ดิวอี้ (Pestalozzi, & Dewey J., อ้างถึงใน สุวิทย์ มูลคำ,
 2550, หน้า 127) กล่าวว่า ผู้เรียนต้องเรียนรู้ควบคู่ไปกับการกระทำ และใช้ของจริง ทิศนา ขัม
 มณี (2550, หน้า 48) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กช่วงที่เด็กพัฒนา
 ช่วยให้เด็กพัฒนาอย่างรวดเร็ว ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2540ก, หน้า 5-12) ได้ริเริ่มแนวคิด
 เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ที่เรียกว่า “กระบวนการเพลิน” หรือ “plearning process” คำว่า
 “plearning” มาจาก “playing + learning” หรือ “การเล่น – เรียน” “plearning” จึงเป็นอาการ
 เพลิดเพลินที่เกิดจากการเล่นเรียนนั่นเอง แนวคิดนี้ความจริงมีมานานแล้ว ตั้งแต่สมัย ฟร็อบเบล
 (Froebel) และ เพสตาลอสซี่ (Pestalozzi) ซึ่งได้เสนอแนวคิดเรื่องการเรียนปนเล่น หรือการ
 เล่นปนเรียน สำหรับการสอนเด็กระดับปฐมวัย กระบวนการเพลินไม่ได้จำกัดการใช้เฉพาะกับ
 เด็กปฐมวัยเท่านั้น แต่สามารถใช้กับผู้เรียนได้ทุกวัย เนื่องจากเป็นธรรมชาติของมนุษย์อยู่แล้ว
 การละเล่นเป็นกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก การนำการละเล่นของเด็กมาใช้ประกอบการสอน
 แบบเรียน ปนเล่น เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินมี
 ความสุข มีความพึงพอใจในการเรียน เกิดความตั้งใจและความจำที่คงทนซึ่งตรงกับความมุ่ง
 หมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาไทย ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดนำกิจกรรมการละเล่นเด็กไทยภาคกลางมาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา
 ความสามารถในการอ่านสะกดคำของนักเรียน เพื่อให้เกิดทักษะทางภาษาผู้วิจัยจึงเลือกใช้
 กระบวนการเรียนภาษาตามขั้นตอน คือ 1) รู้ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค 2) เชื่อมโยง
 ความรู้ ประสบการณ์นำมาสู่ความเข้าใจและเกิดภาพรวมเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนด้วยตนเอง
 3) ถ่ายทอดทางภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ 4) พัฒนาความสามารถ เกิดความรู้ตามขั้นตอน ความรู้
 ความจำ ความเข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า (ทิศนา ขัมมณี, 2550,
 หน้า 314) ผู้เรียนสามารถทำตามขั้นตอนได้ และรับรู้ขั้นตอนทั้งหมดจนสามารถนำไปใช้ได้จริง
 ได้ฝึกฝนจนเกิดทักษะ สามารถนำไปใช้ได้อย่างอัตโนมัติ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

